

Tweede Kamer zet exclusiviteit landsadvocaat verder op de tocht.

De Tweede Kamer wil de mogelijkheid openhouden om de overheid in de toekomst vaker door meerdere advocatenkantoren te laten bijstaan. Dat is een tegenvaller voor Pels Rijcken, het kantoor dat nu nog vrijwel exclusief optreedt als landsadvocaat voor de Nederlandse staat.

De Kamer heeft met brede steun een motie van NSC-Kamerlid Sandra Palmen en SP-Kamerlid Michiel van Nispen aangenomen om de regering aan te sporen alsnog aan de slag te gaan met de adviezen van een commissie onder leiding van Jos Silvis, voormalig procureur-generaal bij de Hoge Raad. Die keek in 2022 onder meer naar de relatie van de staat met de landsadvocaat. Aanleiding daarvoor was destijds het schandaal met de voormalig managing partner van Pels Rijcken, wijlen Frank Oranje. Deze notaris had meer dan €11 mln van cliënten verduisterd. Ook de overheid zelf was slachtoffer van deze fraude.

De zaak riep vragen op over de relatie tussen Pels Rijcken en de overheid. Bij Pels Rijcken waren geen andere medewerkers betrokken bij het gesjoemel, maar er bleek wel het nodige mis bij de naleving van interne regels en de cultuur. Zowel de Haagse deken van de Orde van Advocaten als notaristoezichthouder BFT troffen fouten aan bij het kantoor. Pels Rijcken installeerde na de fraude een raad van commissarissen en sloot zijn notariaat.

Professionalisering.

Op verzoek van de Tweede Kamer heeft de commissie vervolgens onderzoek gedaan. Silvis zag geen reden om te breken met de landsadvocaat en Pels Rijcken, maar stipte wel een aantal mogelijkheden aan om de dienstverlening verder te professionaliseren, zoals het centraal inkopen van dienstverlening in plaats van per ministerie. Het zou onder meer met het oog op de prijs-kwaliteitsverhouding goed zijn vaker een advocaat van een ander kantoor in te huren, zoals dat tegenwoordig ook in het bedrijfsleven gebruikelijker is.

De commissie presenteerde haar rapport in december 2022. Een half jaar later nam de toenmalige minister van Justitie en Veiligheid Dilan Yesilgöz (VVD) zich voor een aantal aanbevelingen over te nemen, zoals het af en toe inhuren van andere advocatenkantoren.

Maar sindsdien is er weinig meer van vernomen, menen de indieners van de motie. De huidige minister van Justitie en Veiligheid, David van Weel (VVD), informeerde de Kamer in oktober nog wel summier over de voortgang.

Waarschuwing voor Reimer Veldhuis.

Pels Rijcken kwam in september opnieuw negatief in het nieuws, doordat de raad van discipline in een klachtprocedure van advocatenkantoor Stibbe tegen Pels Rijcken landsadvocaat Reimer Veldhuis een waarschuwing oplegde voor het bewaren van e-mails van Stibbe die onder het verschoningsrecht vielen.

Pels Rijcken is al sinds zijn ontstaan in 1969 het kantoor van de landsadvocaat. Dat levert het kantoor een goed voorspelbare en stabiele omzet op, naar eigen zeggen afgelopen jaar nog goed voor een plek in de top tien van grootste advocatenkantoren in Nederland. De meeste zaken die de 37 partners en in totaal 170 advocaten bij Pels Rijcken doen zijn voor overheidsinstanties. In 2023 leverde dat alleen al met het werk dat ze voor de ministeries deden ruim €38 mln op. De totale omzet van Pels Rijcken was in 2023 €57,6 mln.

Andere grote kantoren lijken overigens niet heel erg staan te springen om de rol van Pels Rijcken over te nemen, constateerde Silvis.

Een woordvoerder van Pels Rijcken laat in een reactie op de motie weten dat het 'aan onze cliënt de staat is hoe hij tot een afweging komt over de keuze voor een advocaat'. 'We vinden het prima dat de staat andere advocatenkantoren inzet, zoals al langere tijd gebeurt. Dat houdt ons scherp. We geloven dat we elke dag opnieuw onze inzet als landsadvocaat mogen en moeten bewijzen.'